

INTRODUCCIÓ I CLASSIFICACIÓ

En l'Assemblea General de la Federació Frisona de Catalunya (FEFRIC) de 2005 es va acordar que una de les maneres de difondre el treball que duu a terme la FEFRIC, referent a la gestió del Llibre Genealògic i del Control Lleter Oficial de la Raça Frisona, seria establir uns premis anuals, que es lliurarien en l'Assemblea General a les explotacions que tinguessin els millors índexs Genètics i de Producció que s'elaboren a partir del Llibre Genealògic i el Control Lleter.

Fins la segona edició es donaven premis a les 10 millors explotacions en PRODUCCIÓ i a les 10 millors en GENÈTICA. En les edicions de la 3a. a la 7a. es premiaven les 5 millors en PRODUCCIÓ, les 5 millors en GENÈTICA i les 5 millors en MORFOLOGIA. En l'edició 8a. s'hi va afegir la classificació de les millors explotacions GLOBALS de Catalunya de la que se'n premien les 3 primeres atenent els índex de PRODUCCIÓ I GENÈTICA.

El 2018, 13a. edició i responent a la voluntat d'introduir una classificació única dels premis es va efectuar una nova fórmula de càlcul que engloba els tres índexs que disposem, indicadors de PRODUCCIÓ, GENÈTICA i MORFOLOGIA. En la 17a. edició el 2021 continuem amb la classificació única on premiarem les 20 millors explotacions de Catalunya.

L'índex de PRODUCCIÓ es basa en un índex tècnic econòmic (IF) que elabora cada any la FEFRIC segons les dades del Control Lleter de l'últim any. És un índex que té en compte la quantitat i qualitat de la llet produïda per vaca present en l'explotació.

L'índex de GENÈTICA es basa l'índex genètic de mèrit total ICO que elabora CONAFE a nivell de l'estat espanyol i s'elabora el rànquing d'explotacions per Catalunya. Aquest índex és una combinació dels índexs genètics compostos de producció (49%), morfologia (20%) i funcionalitat (31%).

L'índex de MORFOLOGIA es basa en la puntuació morfològica mitjana de les vaques vives de les ramaderies que combina 16 caràcters descriptius primaris agrupats en 4 regions (Estructura i Capacitat (25%), Estructura Lletera (15%), Braguer (40%), Potes i Peus (20%)).

El 2022, s'aprova la inclusió d'una nova classificació als premis Vaca d'Or, **EFICIÈNCIA VITALÍCIA. NOVETAT**

L'índex d'EFICIÈNCIA VITALÍCIA es basa en el càlcul de l'eficiència vitalícia mitjana de les vaques que han finalitzat la seva vida productiva a les ramaderies segons les dades del Control Lleter de l'últim any. L'Eficiència Vitalícia ens relaciona la producció de l'animal amb els dies de vida: prenem la producció vitalícia, la llet corregida per energia* (greix i proteïna), relacionada amb els dies de vida de l'animal, el quocient l'anomenarem eficiència vitalícia.

*Àlex Bach, Frsiona Española nº 150

La classificació assigna a cada explotació una única puntuació que aglutina la informació de PRODUCCIÓ, GENÈTICA, MORFOLOGIA i EFICIÈNCIA VITALÍCIA a través dels índexs FEFRIC, ICO, PMT i EV del 2022 amb un pes en la fórmula final de 50 %, un 30%, un 10% i 10% .

50%PRODUCCIÓ

30 % GENÈTICA

10%MORFOLOGIA

10% EFICIÈNCIA VITALÍCIA

PREMIS VACA D'OR 18a. edició

La classificació inclou només aquelles explotacions que tenen els tres índexs informats el 2021

Posició	Nom Ramaderia	ASSO	RecriaGenòmica	Puntuació TOTAL	IF	ICO	PMT	EV
1	RAMADERIA ANIBAL S.L.	AFTP	RG	1,764	17,29	3430	82,70	21,72
2	RAMADERIA CAN THOS, S.L.	AVAGI		1,590	16,45	3625	80,61	20,76
3	CAN BARRINA	AFO	RG	1,445	18,22	3114	81,17	21,90
4	JMD ALLUE S.L.	AFTP	RG	1,423	18,65	3190	79,19	21,36
5	MAS ISERN	AFO		1,238	17,21	3127	81,28	21,51
6	CAN THIÓ DE BAIX	AFRIGI	RG	1,170	16,10	3346	80,84	20,01
7	MAS PARNAU	AFRIGI	RG	1,101	16,15	3302	80,08	21,22
8	S.A.T. VILATORTELLA 544 CAT	AFO		1,016	16,12	3135	81,23	21,72
9	EL MURUCUC	AFO	RG	1,003	16,46	3220	79,49	20,96
10	MAS MONTELLS	AFO		1,003	16,40	3310	79,29	18,83
11	CAL PARRA	AFAUC	RG	0,932	15,51	3362	79,62	19,53
12	MAS BES	AVAGI		0,896	17,50	2968	79,21	20,99
13	SAT 3024 ALT EMPORDA 348 CAT	AVAGI	RG	0,854	16,13	3222	78,92	20,24
14	LA CAVALLERIA	AFO	RG	0,852	14,65	3438	80,64	17,25
15	AGROPECUARIA QUATRE VENTS,S.L.	AFRIGI		0,846	16,51	3113	80,31	17,77
16	GONZALEZ-VILADEVAY	AFTP	RG	0,834	16,77	3052	79,03	21,28
17	GURISAT SL	AVAGI	RG	0,813	15,77	3252	78,90	20,28
18	GRANJA SERRA	AFO	RG	0,809	16,15	3095	79,82	20,76
19	GRANJA VALL DE MARIA, S.L.	AVAGI	RG	0,775	14,96	3333	79,96	18,60
20	EL CAMPGRAN	AFO	RG	0,766	15,29	2950	83,96	18,80

PRIMERA POSICIÓ DEL ÍNDEX

SEGONA POSICIÓ DEL ÍNDEX

TERCERA POSICIÓ DEL ÍNDEX

ÍNDEXS TÈCNICS I FÓRMULA DE CÀLCUL:

Fórmula Puntuació Total (PT)

$$PT = 0,50 \frac{(IF - \overline{IF})}{\sigma_{IF}} + 0,30 \frac{(ICO - \overline{ICO})}{\sigma_{ICO}} + 0,1 \frac{(PMT - \overline{PMT})}{\sigma_{PMT}} + 0,1 \frac{(EV - \overline{EV})}{\sigma_{EV}}$$

PT = Puntuació Total

IF = Índex FEFRIC

\overline{IF} = Mitjana Índex FEFRIC = 13,97

σ_{IF} = Desviació típica índex Fefric = 2,32

ICO = Índex genètic

\overline{ICO} = Mitjana ICO = 2867,35

σ_{ICO} = Desviació típica ICO = 241,61

PMT = Puntuació Morfològica Total

\overline{PMT} = Mitjana PMT = 79,27

σ_{PMT} = Desviació típica PMT = 1,07

EV = Eficiència Vitalícia

\overline{EV} = Mitjana EV = 17,03

σ_{EV} = Desviació t. EV = 2,77

Cada mitjana i desviació típica té en compte el pes de les explotacions segons el nombre de caps de bestiar que té cadascuna.

IF-ÍNDEX FEFRIC

L'índex FEFRIC descriu la producció de les explotacions a partir de paràmetres econòmics i respon al càlcul de la fórmula següent:

$$IF = \text{Kg. Llet/vaca i dia} \times (\text{g} \times G + p \times P + CS+LL) - K (\% R - \% RMC)$$

(Kg. llet) (preu kg. llet segons qualitat) (correcció per % reposició)

g= 0'0021 € prima greix	G	= (gr. greix / kg. - 37)
p= 0'0044 € prima proteïna	P	= (gr. prot. / kg. - 31)
CS= primes cèl·lules somàtiques LL= 0'4475 € preu base Kg. Llet	K	= 0'055 € vaca i dia (per cada animal substituït s'estimen unes pèrdues de 2.000 € ≡ 0'055 € vaca i dia per cada 1% de reposició de més que la mitjana de Catalunya. I a l'inversa.
	%R	= % reposició
	%RMC	= Reposició Mitjana de Catalunya (32,5%)

Cel./ml.x10 ⁻³	Primes i penalit. €/ Kg.
0-199	0'012
200-299	0'006
300-399	0'000
400-499	-0'006

% Altes (= % Reposició si l'explotació decreix).

% Baixes (= % Reposició si l'explotació creix).

Tipus control (1M/T, 2M/T, 22, 33, 32, 31, n1)

PREMIS VACA D'OR 18a. edició

ICO- Índex genètic mèrit total

La classificació de les explotacions per ICO, índex genètic combinat, es fa segons les dades de CONAFE-Novembre 2021.

(vaques explot.> 17, Fiab.> 45%) (vaques vives valorades/vaques parides) x 100 ≥ 75%

La fórmula de l'ICO 2021 és la següent:

$$ICO_{2022} = 1850 + 14,8 *$$

$$(11 * KL / DT_{KL} + 17 * KG / DT_{KG} + 21 * KP / DT_{KP} + 12 * ICU_{2019} / DT_{ICU} + 8 * IPP_{2019} / DT_{IPP} + 11 * (Longevitat-100) / DT_{Long} + 8 * (RCS-100) / DT_{RCS} + 8 * (DA-100) / DT_{DA} + 4 * (ISP-100) / DT_{ISP})$$

$$DT_{KL} = 793, DT_{KG} = 28, DT_{KP} = 25, DT_{ICU} = 1, DT_{IPP} = 1, DT_{Long} = 10, DT_{RCS} = 10, DT_{DA} = 10, DT_{ISP} = 8,3$$

ICO = índex genètic de mèrit total ICO (49% Producció, 20% Tipus, 31% Funcionalitat)

PRODUCCIÓ

KL = I. G. Kg. Llet

KG = I. G. Kg. Greix

KP = I. G. Kg. Proteïna

TIPUS

ICU = I.C. Braguer

IPP = I.C. Potes

FUNCIONALITAT

LONG = I.G. Longevitat

RCS = I.G. Cèl·lules somàtiques

DA = I.G. Fertilitat

ISP = I.G. Salut Podal

PMT-Puntuació Morfològica Total

La Puntuació Morfològica es calcula sobre el conjunt de les vaques vives en data 31-12-21 (vaques vives qualificades/vaques vives parides \geq 60%) segons la descripció següent:

Puntuació Morfològica Total	100%
Excel·lent (Ex) :	≥ 90
Molt bona (MB):	85-89
Més que bona (BB):	80-84
Bona (B):	75-79
Regular (R):	70-74
Insuficient (I):	60-69

Estructura i capacitat	_____	25%
Alçada		
Amplada pit		
Profunditat corporal		
Amplada isquions		
Angle gropa		
Estructura lletera	_____	15%
Angulositat		
Potes i peus	_____	20%
Angle podal		
Vista lateral potes		
Vista posterior potes		
Mobilitat		
Sistema mamari	_____	40%
Inserció anterior		
Alçada inserció posterior		
Amplada posterior		
Lligament suspensor mitjà		
Profunditat braguer		
Col·locació mugrons anteriors		
Col·locació mugrons posteriors		

PREMIS VACA D'OR 18a. edició

EFICIÈNCIA VITALÍCIA "EV"

L'índex d'EFICIÈNCIA VITALÍCIA es basa en el càlcul de l'eficiència vitalícia mitjana de les vaques que han finalitzat la seva vida productiva a les ramaderies segons les dades del Control Lleter de l'últim any. Relacionem la llet corregida per energia amb l'edat de l'animal quantificada com a dies de vida on es contempla la vida com a vedella (període no productiu des del naixement fins data primer part) i la vida com a vaca (període productiu des del primer part fins data de baixa), obtenim un quocient que anomenarem EFICIÈNCIA VITALÍCIA.

Kg de llet natural: Es correspon a la producció de llet vitalícia, és a dir, producció acumulada de l'animal al llarg de la seva vida.

Kg de llet corregida per energia: Segons bibliografia* podem treballar amb la llet corregida per energia estandaritzant la llet a 3,7% de greix i a 3,2% de proteïna per tal de tenir en compte la producció de la llet amb els seus sòlids segons la fórmula:

Kg de llet corregida per energia=

0,25*kg de llet

+12,2*kg de greix

+7,7*kg de proteïna

Kg de llet corregida per energia i dia de vida

Kg de llet corregida per energia i dia de vida= EFICIÈNCIA VITALÍCIA=

kg de llet corregida

dies de vida